

Abstrakt wystąpienia do Prezesa Rady Ministrów w sprawie przewlekłości postępowania administracyjnego w sprawach reprivatyzacyjnych.

Z „Informacji o wynikach kontroli wykonywania zadań przez Ministra Skarbu Państwa i inne organy administracji rządowej w zakresie reprivatyzacji” NIK oraz wyjaśnień udzielonych Rzecznikowi przez naczelne i terenowe organy administracji rządowej dotyczących ilości nierozpatrzonej wniosków reprivatyzacyjnych i przewidywanego terminu ich załatwienia, wynika, że organy administracji rządowej nie radzą sobie z terminowym rozpatrywaniem roszczeń reprivatyzacyjnych.

Liczba wniosków i dotychczasowe tempo wydawania decyzji w tych sprawach każe przypuszczać, iż załatwienie złożonych do tej pory wniosków nie będzie możliwe przed upływem co najmniej kilku lat. W przypadku niektórych województw prognozowany termin załatwienia przedmiotowych wniosków sięga nawet kilkunastu lub kilkudziesięciu lat.

Także Ministrowie Gospodarki, Infrastruktury, Rolnictwa i Rozwoju Wsi wskazują w swoich wyjaśnieniach na bardzo długie, kilkunastoletnie prowadzenie postępowań administracyjnych w sprawach reprivatyzacyjnych.

W ocenie Rzecznika sytuacja, w której organy administracji publicznej tak rażąco naruszają terminy załatwiania spraw administracyjnych wskazanych art. 35 k.p.a. nie może być dłużej tolerowana. Dla jej usunięcia nie są zaś wystarczające środki prawne przewidziane przez kodeks postępowania administracyjnego i ustawę z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U. z 2002 r. Nr 153, poz. 1270 z późn. zm.) takie jak zażalenie na niezałatwienie sprawy w terminie (art. 36 k.p.a.) i skarga na bezczynność organu administracji publicznej (art. 3 §2 pkt 8 i art. 52 ust. 1 p.p.s.a.). Jak wynika bowiem z ustaleń wspomnianego wyżej opracowania NIK tylko Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi do roku 2004 nie wykonało 26 wyroków NSA zobowiązujących ten organ administracji publicznej do wydania w określonym czasie decyzji administracyjnych. Z wyjaśnień organów administracji publicznej na wystąpienia Rzecznika wynika, iż w sprawach reprivatyzacyjnych przewlekłość ma charakter systemowy, gdyż dotyczy prawie wszystkich prowadzonych postępowań

administracyjnych w tych sprawach. Stan taki utrzymuje się od wielu lat, a organy administracji nie są zainteresowane jego zmianą. Sytuacja ta od dawna jest obiektem troski Rzecznika, który pismami z dnia 13 marca 2001 r. w sprawie RPO-369859/01 i z dnia 17 października 2003 r. w sprawie RPO-447059/03 występował do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z wnioskami o podjęcie odpowiednich działań organizacyjnych lub prawnych zmierzających do usunięcia przewlekłości postępowań administracyjnych prowadzonych przez ten urząd. Wystąpienia te nie odniosły dotychczas skutku, gdyż pomimo zobowiązania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi do podjęcia dodatkowych działań dyscyplinujących terminowość załatwiania spraw, ilość skarg kierowanych do Rzecznika na przewlekłość postępowań administracyjnych prowadzonych przez ten organ nie uległa zmianie.

W ocenie Rzecznika niezbędne jest więc powiązanie odpowiedzialności finansowej za przewlekłość postępowania z budżetem jednostki organizacyjnej administracji publicznej rozpoznającej sprawę administracyjną a także wprowadzenie odpowiedzialności odszkodowawczej urzędników państwowych za szkodę wyrządzoną stronom postępowania administracyjnego przez rażącą przewlekłość postępowania administracyjnego, gdyż dotychczas istniejące możliwości dyscyplinowania urzędników państwowych nie są wystarczające lub nie są właściwie wykorzystywane.

Wobec powyższego, na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy o Rzeczniku Praw Obywatelskich (tekst jednolity Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 z późn. zm.) Rzecznik wniósł do Prezesa Rady Ministrów o podjęcie stosownych działań legislacyjnych i organizacyjnych zapobiegających nadmiernej przewlekłości postępowań administracyjnych.

Artur Zalewski
Starszy specjalista